

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง การสร้างชุดการสอนกลุ่มสาระสุขศึกษา และพลศึกษา เรื่องความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชำนาญสามัคคีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 อำเภอแกลง จังหวัดระยอง มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดการสอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องความปลอดภัยในชีวิต จากสารเสพติด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนชำนาญสามัคคีวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Area of Cluster Sampling) จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ชุดการสอนกลุ่มสาระ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งแบ่งสาระออกเป็น 7 ชุด เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.29 - 0.79 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.22 - 0.48 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 และแบบวัดเจตคติต่อความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติด ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.26 - 0.68 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.92 การดำเนินการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลาในการสอน 18 ชั่วโมง โดยใช้ในชั่วโมงเรียน 15 ชั่วโมง และใช้เวลาในการเยี่ยมชมและสัมภาษณ์เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง 3 ชั่วโมง ทำการสอนทั้งหมด 8 ครั้ง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพของชุดการสอน กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติด สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยทำการประเมินเพื่อหาค่าตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวแรก เมื่อนักเรียน สิ้นสุดการเรียนการสอนของแต่ละชุด นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายชุดที่ 1-4 ประเมินจาก การทำกิจกรรมในชุดที่ 5-6 และประเมินจากการทำแบบวัดเจตคติต่อความปลอดภัยในชีวิตจาก สารเสพติดในชุดที่ 7 และผู้วิจัยทำการประเมินเพื่อหาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 ตัวหลัง เมื่อนักเรียนสิ้นสุดการเรียนการสอนครบทั้ง 7 ชุด นักเรียนทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพของชุด การสอน

สรุปผลการศึกษาวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ชุดการสอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 92.86/86.67 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าวิจัย พบว่า ชุดการสอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 92.86/86.67 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพของชุดการสอนสามารถ อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การวิจัยพบว่าชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 92.86/86.67 สูงกว่า เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากชุดการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่าน การสร้างอย่างมีขั้นตอนที่ถูกต้องและเหมาะสม ตั้งแต่การศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 การศึกษาการสร้างชุดการสอน การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง การคัดเลือกสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับ สาระการเรียนรู้ การกำหนดเวลาในการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล เพื่อนำมาวางแผนในการสร้าง ชุดการสอน แล้วดำเนินการสร้างชุดการสอนตามที่กำหนดไว้ นำชุดการสอนเสนอประธานควบคุม วิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของสาระ คำถาม ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำ จึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียนเป็นรายบุคคล กลุ่มเล็ก เพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขในด้านภาษา สาระการเรียนรู้ เวลาและกิจกรรม เพื่อให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพ

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้นำวิธีสอนแบบ 4 MAT (เชิธร พานิช, 2544, หน้า 21) โดยจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์ไว้ว่า แม้ว่าผู้เรียน จะมีความถนัดในการใช้สมองซีกใดซีกหนึ่งต่างกัน แต่ศักยภาพในการเรียนรู้ของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับ การทำงานของสมองทั้งสองซีก ผู้สอนต้องจัดการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสมดุลของสมอง ทั้งสองซีก การสอนแบบบูรณาการผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการเรียนการสอน แบบบูรณาการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 19) โดยมีขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นกิจกรรมสรุป และขั้นประเมินผล โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกขั้นตอน การเรียน แบบสืบค้นความรู้ร่วมกัน (นลินี บำเรอราช, ม.ป.ป., หน้า 1-7) กระตุ้นให้ผู้เรียนได้สืบค้นความรู้

อย่างมีกระบวนการกลุ่ม ทำให้เกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง และมีการทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้นักเรียนสนุกสนานและเกิดความรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น การเยี่ยมชมและสัมภาษณ์ผู้เสพสารเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดระยอง การเลือกและเข้าร่วมกิจกรรมทางเลือกการสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันตนเองและครอบครัว ชุมชน จากสารเสพติดรวมถึงการจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้และสร้างเจตคติต่อความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติดเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งห่างไกลสารเสพติด ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนในการทำกิจกรรม และเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืนส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติด

3. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติด สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้มีการใช้สื่อประสมที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อ ทัศนศึกษา สื่อแผ่นภาพ สื่อจำลอง เกม บทบาทสมมติ สถานการณ์จริง การจัดนิทรรศการ ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้โดยการกระทำของคิวยี่ ทำให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้และความจำที่แม่นยำ สามารถสื่อสารได้ดี ส่งผลให้ชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

4. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติด สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียน โดยการปรบมือ ให้คำชมเชย การให้รางวัล ซึ่งสอดคล้องกับการเสริมแรงตามทฤษฎีการเสริมแรงและทฤษฎีการวางเงื่อนไขของสกินเนอร์ ซึ่งกล่าวว่าการเสริมแรงมีบทบาทต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมาก ถ้าการเสริมแรงไม่เหมาะสมหรือน้อยเกินไป จะทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียน ไม่ได้ผลเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกโดยครูคอยให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน ทำให้ผลการเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

5. ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่อง ความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติด สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากผลการหาประสิทธิภาพ 80 ตัวแรก พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานคิดเป็นร้อยละ 92.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80 ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้เรียนได้รับความรู้เรื่องความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติดจากการเรียนด้วยชุดการสอน และยังมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในการป้องกันการติดสารเสพติดและร่วมจัดนิทรรศการเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็งห่างไกลจากสารเสพติด จึงทำให้นักเรียนเกิดเจตคติต่อความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติด การวิจัยพบว่า จำนวนนักเรียนที่ทำแบบวัดเจตคติต่อความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติดผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ถึงโทษภัยอันตรายจากสารเสพติดจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมกลุ่ม การเรียนรู้จากแหล่งประสบการณ์ตรง รวมทั้งการใช้สื่อการเรียนรู้ประเภททัศนศึกษา ทัศนศึกษา และสื่อสิ่งพิมพ์ จึงทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ชุดการสอนกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องความปลอดภัยในชีวิตจากสารเสพติด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอน มีกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลที่เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้ประสิทธิภาพของชุดการสอนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับการวิจัยของญาดา เชาวสุ (2542) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนเรื่องโรคเอดส์ในรายวิชา พ 012 สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สไลด์เป็นสื่อหลัก และผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอน เรื่องการสอนเรื่องโรคเอดส์ในรายวิชา พ 012 สุขศึกษาและพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สไลด์เป็นสื่อหลักที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 และ สมบัติ จรุงเรืองพัฒน (2542) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการสอนเรื่อง “สิ่งเสพติดให้โทษ” ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนเรื่อง สิ่งเสพติดให้โทษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 91.15/92.05 นอกจากนี้ อำพันธ์ ศรีรัตนภิญโญ (2548) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนโปรแกรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องสารเสพติด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนโปรแกรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่องสารเสพติด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.75/85.00

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1. ชุดการสอนนี้เหมาะที่จะใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพราะผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ หากจะนำไปใช้กับระดับชั้นอื่นๆ ครูผู้สอนควรจะปรับเนื้อหาสาระ รูปแบบการสอน หรือกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
2. ครูผู้สอนที่จะนำชุดการสอนนี้ไปใช้ควรมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ได้แก่ ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนให้เข้าใจ ตรวจสอบสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ให้พร้อมก่อนทำกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนเป็นไปตามขั้นตอนและบรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้
3. ครูผู้สอนต้องระมัดระวังในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสารเสพติดเพราะเป็นเรื่องที่เสี่ยงต่อความไม่ปลอดภัยของผู้เรียนได้ ครูควรดูแลอย่างใกล้ชิดและทั่วถึงและให้คำแนะนำที่ถูกต้องขณะทำกิจกรรม เพราะนักเรียนอยู่ในวัยรุ่นมีความอยากรู้อยากลองอาจจะนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้

4. การจัดเตรียมสื่อควรเป็นสื่อที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี เช่น สื่อวีดิทัศน์ ซีดี สื่อบุคคล สื่อจำลอง สื่อที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในพิษภัยของสารเสพติดได้ง่าย ไม่ควรเป็นสื่อของจริง เพราะอาจจะทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากลองอาจจะเป็นอันตรายได้

5. ครูผู้สอนควรจะบันทึกพฤติกรรมการเรียน การทำกิจกรรม ข้อปัญหาที่ผู้เรียนสงสัย รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่พบขณะทำกิจกรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

6. การกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมที่ต้องออกไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน ควรมีการเพิ่มเวลาสำหรับการเดินทางและในการทำกิจกรรมให้เพียงพอ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยโดยการสอนด้วยรูปแบบการสอนแบบอื่น และสามารถนำไปใช้สอนกับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ ได้ เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2. ควรปรับเนื้อหาสาระ ปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความยากง่ายตามความเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน

3. ควรสร้างชุดการสอนเพื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระอื่น ๆ